

[ف.مخ: ۱-۲۱۹]

نوحه ترکی، در حاشیه بعضی صفحه‌ها نیز غزل‌ها و قطعه‌های ساقط نوشته شده؛ خط: نستعلیق جلی، کا: محمد رضا، تا: ۱۲۸۳ق؛ از روی نسخه‌ای که برای فتحعلی‌شاه نوشته شده بود استساخ شده، یادداشت‌های سرهنگ خلوتی مالک نسخه، مجدول، با کمند، با دو سرلوح مذهب مرصع؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳۴۶ص، ۱۲ سطر (۲۰×۱۳/۵)، اندازه: ۲۸×۱۹سم [ف: ۸-۱۲۶]

۴. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه: ۵۴۸

آغاز: برابر؛ انجام: دارا زدیده خون دل ار بیارد عجب مدار xx دارد بخلد فاطمه با حوریان فغان و زار / ای وای از جفای روزگار این دیوان که شامل قصاید، غزلیات، به ترتیب، مخمس، مقطعات، رباعیات، فردیات، مراثی و نوحه‌سرایی حضرت ابی عبدالله و خامس آل عبا و اصحاب گرام آن حضرت صلوات الله سلامه علیه و علیهم اجمعین، چند مرثیه به زبان ترکی است. مخمس را شاعر به استقبال از غزل معروف خواجه حافظ شیرازی (مزرع سبز فلک دیدم و داس مه نو) سروده و همچنین در قصیده‌ای که در خصوص عمارت قصر خورشید سروده تاریخ بنای آن را ۱۲۳۳ مشخص و معلوم کرده است و همچنین در اتمام قصر عشرت آباد به سال ۱۲۳۴. سراینده این دیوان عبدالله میرزا ابن فتحعلیشاه قاجار متخلص به دارا بوده که احتمالاً خود کاتب این نسخه می‌باشد؛ خط: نستعلیق متوسط، بی‌کا، بی‌تا؛ مجدول، یک سرلوح اکلیلی بسیار مختصر؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار؛ کاغذ: فسقی، جلد: مقوای روغنی بوم مرغشی گل ماشی، ۲۵۴ص، ۱۸-۱۹ سطر، اندازه: ۲۰×۲۰سم [ف: ۴-۹۰۹]

۵. تهران؛ عبدالعظیم؛ شماره نسخه: ۵۱۵

آغاز: برابر؛ انجام: دارا خون دل چکان xx از چشم خونفشان / بر فلک از تو شد روان xx ناله و آه و شور و شین دیوان المراثی؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: ۱۲۴۲ق؛ مجدول محرر مذهب، با سرلوح مذهب، متن خط خوردگی دارد؛ جلد: تیماج روغنی، ۱۹۱گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۲۰×۲۹سم [ف: ۱-۲۶۱]

۶. تهران؛ نوربخش؛ شماره نسخه: ۴۵۹

آغاز: برابر؛ انجام: ای فلک ویران اولان. خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج زرد، ۲۷۲ص، ۱۷ سطر، اندازه: ۲۰×۱۴سم [ف: ۲-۱۴۵]

۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۹۲۰۴

آغاز: برابر؛ انجام: دارا زدیده خون دل ار بیار عجب مدار دارد بخلد فاطمه با حوریان فغان و زار ای وای از جفای روزگار ... خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ افتادگی: انجام [رایانه]

● دیوان داراشکوه / شعر / فارسی

d.-e dārā-šokūh

داراشکوه بابری، شاهزاده هند، ۱۰۲۴ - ۱۰۶۹ قمری
dārā-šokūh-e bāberī, šāhzāde-ye hend (1615 - 1659)

● دیوان دارا / شعر / فارسی

d.-e dārā

دارای قاجار، عبدالله میرزا بن فتحعلی شاه، ۱۲۱۱ - ۱۲۷۰ قمری

dārā-ye qājār, 'abd-ol-lāh mīrzā ebn-e fath-'alī-šāh (1797 - 1854)

شاعر فرزند فتح علی شاه قاجار است که روزگاری دراز پیش از مرگ و پس از مرگ پدرش فرمانروای خمسه و زنجان بوده است. از او دو دیوان در دست هست، یکی دارای: قصیده، غزل، مثنوی، قطعه، تک بیت، رباعی. دیگری دیوان مرثیه که به چاپ رسیده است.

آغاز: ای نام تو بخشنده بخشنده جانها xx ای خالق سبحان و خداوند توانا

چاپ: قصاید و غزلیات او در یک جلد و مراثی او در جلد دیگر چاپ شده است.

[الذریعة ۳۱۲/۹]

۱. شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه: ۱۷۳۹

آغاز: ای آنکه در پشت زحکم تو جان ما xx روشن ز نور طلعت تو خانمان ما

احتمالاً دیوان دارای قاجار، سروده عبدالله میرزا بن فتحعلی شاه است؛ خط: نستعلیق شکسته، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ اندازه: ۲۰×۱۳سم [نسخه پژوهی: ۲-۱۶۳]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۵۲

آغاز: برابر؛ انجام: آخر فردیات: بر ما که از هجران تو بس تیره شبها بگذرد xx بر تو نمی دانم که چون از حسرت ما بگذرد

شامل: قصاید، غزلیات، ترجیع بند، مثنویات، قطعات، رباعیات، گلنامه، دو قصیده، فردیات؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: قرن ۱۳، جا: تهران؛ مجدول؛ کاغذ: فرنگی فسقی، جلد: تیماج قرمز، ۱۲۷گ، ۱۹ سطر (۱۸×۹/۵)، اندازه: ۲۵×۱۷سم [ف: ۱-۲۵۱]

۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۴۲۶

آغاز: برابر؛ انجام: چرخ جورندن فغان ...

این نسخه که دیوان کامل دارا است حدود ۴۵۰۰ بیت است و شامل: قصاید، غزلیات، مخمس بر غزل حافظ، مثنوی در نصیحت به فرزند ۲۸ بیت، یک قصیده و قطعات، رباعیات و تک بیت‌ها، مثنوی‌ها: در فوت معشوقه، در نصایح، حکایت درویش هندوستانی، حکایت مرد بیچاره، درویش مو پریشان، در نصایح پدر به او، حکایت هرمز و شیرویه، در فراق یار، عاشق شدن جوان هندوستانی به دختر همسایه، خطاب بدل، در فرمایشان پیغمبر (ص)، درباره علی (ع)، تعریف قلم، لیلی و مجنون و مکالمات مجنون با خلیفه، نصیحت پیر، ۳۲۸ بیت، مراثی و نوحه فارسی،

فرستگان نسخه‌های خطی ایران (فخا)؛ جلد پانزدهم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276253

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱/۲۰۱۲